

MEDIACJE

**Edukacja prawna realizowana jest na zlecenie Urzędu Miejskiego
w Dąbrowie Górniczej ze funduszy pochodzących z dotacji celowej
przekazanej z budżetu państwa zgodnie z przepisami ustawy
z dnia 5 sierpnia 2015 r.**

Drodzy czytelnicy!

Oddajemy w Państwa ręce kolejny numer naszego kwartalnika, w którym poruszamy tematykę związaną z mediacjami. Życzymy przyjemnej lektury.

Z poważaniem,

Redakcja Kwartalnego Biuletynu Edukacji Prawnej

Co to jest mediacja?

Mediacja jest procesem rozwiązywania sporów, w którym dwie strony chcą się porozumieć, za pomocą osoby trzeciej (mediatora). Postępowanie to może wyjść z inicjatywy przynajmniej jednej ze stron (wystarczy zwrócić się do mediatora z prośbą o przeprowadzenie mediacji i po podpisaniu umowy mediator rozpocznie postępowanie mediacyjne), bądź zostać zlecone przez sąd, jednak zawsze musi ono być dobrowolne – zgodę muszą wyrazić obie strony konfliktu oraz mediator, nie może być ona wymuszona. Zakończyć ją można zawarciem wspólnie wypracowanej ugody, którą podpisują strony, a po zatwierdzeniu przez sąd poprzez nadanie jej klauzuli wykonalności, jest tytułem wykonawczym. Po podpisaniu przez sąd, nabiera mocy prawnej ugody zawartej przed sądem i kończy postępowanie. Jeśli ugoda której nadano klauzulę wykonalności nie została wykonana, można skierować jej wykonanie do egzekucji komorniczej.

Jakie są zalety mediacji?

Jest to tani i szybki proces, który polubownie rozwiązuje spór, a dzięki zasadzie dobrowolności daje możliwość wycofania się z jej prowadzenia na każdym etapie, przez co nie trzeba się obawiać, że jeżeli zgodzimy się w niej uczestniczyć, to już nie będzie odwrotu. Mediacja, w przeciwieństwie do postępowania sądowego, nie wskazuje winnego, przez co pozwala na utrzymanie wzajemnych relacji i zachowanie korzystnego wizerunku. Ponadto wypracowane rozwiązanie będzie korzystne dla obu stron, mediacja jest wyłącznie drogą do zawarcia ugody - nikt nie może narzucić nam swoich pomysłów czy też rozwiązań. Jeżeli nie są one dla nas satysfakcjonujące po prostu nie podpiszemy ugody bez żadnych negatywnych konsekwencji. Ogromnym plusem jest szybkość postępowania. Często spory, których rozwiązanie zajmuje sądowi nawet kilka lat, w trakcie mediacji mogą zostać rozwiązane w przeciągu kilku spotkań. Mediacji nie należy się bać - jest to swobodna i szybka procedura polegająca na rozmowie między stronami przy udziale osoby bezstronnej, która ma nam pomóc wypracować wspólne rozwiązanie.

Z czym do mediatora i gdzie go znaleźć?

Sprawy jakie można rozwiązać za pomocą mediacji to bardzo szeroki katalog. Często mediatorzy pomagają w sprawach rodzinnych związanych z opieką nad

dziećmi, podziałem majątku czy sposobem podziału spadku, lub w rozwiązywaniu konfliktów sąsiedzkich. Niejednokrotnie do mediatora zwracają się również strony w sprawach o odszkodowanie za różnego typu zdarzenia, takie jak wypadki komunikacyjne, czy błędy w sztuce lekarskiej. Pojawiają się również przedsiębiorcy z mocno skomplikowanymi sporami dotyczącymi wzajemnych rozliczeń. Rolą mediatora jest pomoc w dobrowolnym osiągnięciu porozumienia, a więc nie podejmuje on żadnych decyzji. Jest osobą neutralną, w wypadku gdy ma wątpliwości co do bezstronności, powinien ujawnić ten fakt stronom. Ma nakaz zachowania w tajemnicy informacji związanych z prowadzoną sprawą, co tyczy się również osób zwaśnionych (te jednak mogą zwolnić mediatora i inne osoby związane ze sprawą z tego obowiązku). Listy mediatorów znajdują się na stronie sądu okręgowego (jak również w ośrodkach mediacyjnych i/lub u mediatorów fundacji Godne Życie)

Mediacje sądowe a umowne – podobieństwa i różnice

Mediacje sądowe

Mediacje sądowe to nic innego jak mediacje, na które jesteśmy kierowani przez sąd. W dalszym ciągu jest to dobrowolna forma rozwiązywania konfliktu, na którą obie strony muszą wyrazić zgodę i która w razie nie znalezienia porozumienia nie rodzi dla stron żadnych skutków prawnych jednak są to mediacje podejmowane już w trakcie toczącego się przed sądem postępowania. A zatem aby doszło do skierowania sprawy do mediacji pierwotnie musi sprawa zawisnąć w sądzie a więc jedna ze stron musi złożyć pozew w sądzie. Następną ważną kwestią w tym wypadku jest moment złożenia wniosku o przeprowadzenie takiej mediacji – sąd nie robi tego z urzędu, jest to czynność podejmowana wyłącznie na wniosek strony z jednoczesnym wyrażeniem zgody przez stronę przeciwną. Wniosek o przeprowadzenie mediacji może być złożony niemalże w każdym momencie a więc zarówno już w pozwie, jak i na każdej rozprawie bądź w piśmie procesowym od momentu wytoczenia powództwa aż do momentu zamknięcia sprawy przez sąd. Jeżeli strony nie zasugerują osoby mediatora, sąd sam wskaże mediatora z listy mediatorów zawodowych prowadzonej przez prezesa Sądu Okręgowego. Czas trwania takiej mediacji wyznacza sąd wskazując w piśmie skierowanym do mediatora ile czasu przeznacza na przeprowadzenie mediacji. Jest to okres maksymalnie do 3 miesięcy. Jednak w wyjątkowych przypadkach na prośbę mediatora w czasie trwania procesu mediacyjnego może on zostać wydłużony. Identycznie jak w przypadku mediacji umownych

postępowanie mediacyjne nie jest jawne a mediator jest obowiązany zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, o ile strony nie zwolnią go z tego obowiązku. Z przebiegu mediacji sporządza się protokół, w którym nie umieszcza się treści wypowiedzi stron, a jedynie wynik mediacji. Wynikiem mediacji jest zawarcie bądź też nie ugody przed mediatorem. Po zakończonej mediacji, mediator składa protokół w sądzie rozpoznającym sprawę.

Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd, ma moc prawną ugody zawartej przed sądem.

Zawarcie ugody przed mediatorem i jej zatwierdzenie przez sąd kończy postępowanie sądowe w sprawie.

Koszty związane z mediacją są nieporównywalnie niższe od kosztów sądowych związanych z przeprowadzeniem pełnego postępowania sądowego. Do kosztów mediacji należą: wynagrodzenie mediatora i wydatki przez niego poniesione. Wynagrodzenie mediatora w zakresie mediacji sądowych *jest zależne od rodzaju sprawy i wartości przedmiotu sporu. A reguluje je Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z dnia 28 czerwca 2016 r.)*

Mediacje umowne

Mediacje umowne, to taki rodzaj mediacji, do udziału w których zwracają się strony na podstawie umowy a nie jak w przypadku mediacji sądowych na podstawie postanowienia sądu.

W tym wypadku to strony wybierają osobę mediatora. Nie ma też ograniczeń czasowych na jej przeprowadzenie.

W przypadku gdy strona, po zawarciu ugody, w ramach mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację, wystąpi do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie ugody mediator składa protokół w sądzie, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy według właściwości ogólnej lub wyłącznej. Następnie ugoda taka jest zatwierdzana przez sąd i ma moc ugody zawartej przed sądem.

W przypadku nadania ugodzie klauzuli wykonalności ugoda taka stanowi tytuł wykonawczy.

Jest to często wybierana forma dotycząca spraw związanych z opieką nad dziećmi czy też ustaleniem alimentów. Charakteryzuje się dużo prostszą formą niż rozprawa sądowa i jest oszczędnością czasu i niejednokrotnie pieniędzy.

Koszty : w przypadku mediacji umownych koszt przeprowadzenia mediacji ustalany jest pomiędzy mediatorem a stronami indywidualnie i nie stosuje się tu przepisów *Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym*

Podobieństwa i różnice

A zatem reasumując powyższe można stwierdzić, że to co łączy oba typy mediacji to fakt iż w obu przypadkach :

- mediacja ma charakter dobrowolny
- mediacja jest poufna
- mediacja może doprowadzić do zawarcia ugody bądź nie
- ugoda zawarta przed mediatorem a następnie zatwierdzona przez sąd jest równoważna z ugodą sądową i opatrzona klauzulą wykonalności jest tytułem wykonawczym
- strony mogą wybrać mediatora

różnice :

- mediacje sądowe wszczynane są na podstawie postanowienia sądu a mediacje umowne na podstawie umowy
- czas trwania mediacji sądowych jest określany przez sąd a w wypadku mediacji umownych nie jest niczym ograniczony
- wynagrodzenie mediatora przy mediacjach sądowych określone jest przez rozporządzenie a w przypadku mediacji umownych zależne jest wyłącznie od porozumienia pomiędzy stronami a mediatorem.

Jak wygląda postępowanie mediacyjne?

Spotkania mediacyjne

Postępowanie mediacyjne to nisko sformalizowane spotkania stron i bezstronnego mediatora często nazywane posiedzeniami jednak znacznie bliżej im do spotkań niż do posiedzeń. Nie ma tu arbitra a jedynie dwie strony, które dążą do zawarcia ugody oraz mediator, którego rolą jest pomóc stronom wypracować kompromis i zawrzeć ugodę. Na początku pierwszego spotkania mediator przedstawia uczestnikom zasady mediacji, po krótko opowiada co to jest mediacja i wysłuchuje stanowisk obu stron.

Spotkania mediacyjne odbywają się w miejscu wskazanym przez mediatora. Oprócz spotkań obu stron z mediatorem możliwe jest też przeprowadzenie spotkań indywidualnych, czyli takich, w których uczestniczą wyłącznie jedna strona konfliktu oraz mediator. Takie spotkania indywidualne pomagają mediatorowi zrozumieć istotę konfliktu pomiędzy stronami, a stronie dają możliwość pełnego i nieskrępowanego wypowiedzenia się w temacie. Często bywa tak, że mediatorzy szczególnie w sprawach rodzinnych bądź sprawach z dużą ilością emocji pomiędzy stronami wykorzystują tę formę spotkań indywidualnych żeby w możliwie jak najszerszy sposób poznać intencje stron i móc w przyszłości zaproponować szerszy wachlarz rozwiązań.

Rozpoczęcie procesu mediacyjnego

omawiając kwestię rozpoczęcia procesu mediacyjnego należy zwrócić uwagę na to o czym pisaliśmy już wcześniej a mianowicie czy ma to być mediacja umowna czy też sądowa.

W przypadku mediacji sądowej konieczne jest złożenie wniosku do Sądu o przeprowadzenie mediacji w sprawie. W takim wniosku można wskazać już osobę mediatora z listy mediatorów prowadzonej przez Prezesa Sądu Okręgowego lub wybór mediatora pozostawić do decyzji sądowi.

Jeżeli mediacja sądowa ma dotyczyć sprawy, która jeszcze nie toczy się przed sądem należy złożyć wniosek w sądzie właściwym do prowadzenia takiej sprawy i szczegółowo opisać w nim strony konfliktu oraz istotę problemu. Inaczej przedstawia się sytuacja, gdy chcemy aby mediacja została przeprowadzona w już toczącym się postępowaniu. W takiej sytuacji wystarczy

złożyć w sądzie wniosek o przeprowadzenie mediacji i opatrzyć go sygnaturą akt toczącego się postępowania.

Pamiętać należy, że mediacja to postępowanie dobrowolne i nikt nikogo do udziału w nim nie zmusi. Nawet sąd.

Zupełnie inaczej przebiega rozpoczęcie postępowania mediacyjnego pozasądowego. W takim wypadku należy wysłać pismo do drugiej strony konfliktu i zaproponować wspólne zwrócenie się do mediatora w celu przeprowadzenia mediacji. W tym wypadku wybór mediatora należy do stron konfliktu. Należy wspólnie ustalić, którego mediatora wybieramy i którego darzymy zaufaniem. W przeciwnym razie może się okazać, że zostaniemy posądzeni o wybór „znajomego” mediatora i w takim wypadku do przeprowadzenia mediacji może w ogóle nie dojść.

Po wyborze mediatora powinniśmy umówić się na spotkanie w celu ustalenia warunków mediacji a to opłaty za mediację, tj jej wysokości oraz tego kto ponosi te koszty. Po ustaleniu szczegółów z mediatorem należy podpisać umowę i można rozpocząć proces mediacyjny.

Zakończenie procesu mediacyjnego

Jeżeli na drodze procesu mediacyjnego udało nam się dojść do porozumienia i wypracować warunki ugody to wspaniale ! Można to rozpatrywać w kategorii sukcesu. Ale co dalej ? Tak wypracowana ugoda powinna być przez mediatora sporządzona na piśmie i podpisana przez obie strony konfliktu.

Następne kroki zależne są od tego czy do zawarcia ugody doszło w ramach postępowania sądowego czy była to opisana wyżej mediacja umowna.

W Przypadku mediacji sądowej , mediator przedstawia sądowi spisaną i podpisaną ugodę a sąd umarza postępowanie stwierdzając w postanowieniu, że pomiędzy stronami zawarta została ugoda.

Natomiast w przypadku postępowania mediacyjnego umownego mediator sporządza ugodę na piśmie, strony ją podpisują i na tym etapie można proces zakończyć i tak spisana ugoda jest prawnie obowiązująca. Jednak jeżeli chcemy zapewnić sobie maksimum ochrony można poprosić mediatora o przesłanie ugody do sądu celem jej zatwierdzenia . Po zatwierdzeniu przez sąd naszej ugody można już bezpośrednio nadać klauzulę wykonalności i jest ona traktowana na równi z wyrokami sądowymi i może być egzekwowana na drodze postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA I OBYWATELSKA

Potrzebujesz porady prawnej lub obywatelskiej ? Na terenie Dąbrowy Górniczej nieprzerwanie działają punkty Nieodpłatnej pomocy prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego. Aktualnie nie można wybrać się do tych punktów osobiście, ale działają one telefonicznie i mailowo. Potrzebujesz pilnie porady umów się na rozmowę za pośrednictwem Urzędu Miasta tel :

32/262 61 43

w godzinach pracy urzędu.

**DĄBROWA
GÓRNICZA**
dla aktywnych